

מועד קטן כח
sina1.org.il

אבנים

לא מניחים אשה שמתה ברחוב
(להספידים)
כל השנה
במשנה
נהרדע
אשה שמתה בלידה
(שמה ירד דם)
ר' אלעזר
כל אשה
(לא מכובד)
נלמד ממיתת מרים

עוד דבר שלא מכובד לאישה לגבי מרים
וגם מרים מתרומת שטיקה כמו משה
אך לא נכתב "על פי ה"
כי לא מכובד
אגב מיתת מרים
(במדבר כ)
נסמכה לפרה אדומה
(במדבר יט)
לזרואות שזמו שפרה אדומה מכפרת
כך מיתת צדיקים מכפרת
אגב זה - מיתת אהרן
התורה מספרת
על השטת אהרן מבגדי הכהונה
ללמד ככל
מה בגדי הכהונה מכפרים
כך מיתת צדיקים מכפרים

מה ת"ר
מה נחשב מיתת כרת
רישא
כרת ימים
(מיתה פתאומית, בכל גיל (עד 80))
מה זה?
פתאומי?
עד 4 ימים
נחשבת כרת
מת פתאום
מיתה חטופה
יום אחד
מיתה דחופה / מגיפה
יומים
מיתה דחוייה
שלושה
מיתת כערה
ארבעה
נזיפה

רבי יוסף עשה חסיבות עם הולדת
משהגוע 60
שאלו אותו
אמנם שרד את כרת השנים
אך אולי עוד יקבל כרת מימנו?
סיפא
כרת שנים
50-60
(גם אם לא פתאומי)
אם עדיין?
מסופר שרב הונא מת פתאום
ודאגו שמה החייב כרת
אך אמרו
כרת זה רק לפני גיל 80
אם הגיע לגיל 80 אינו כרת
וגם על תבי' שווה לחגוג
וענה

גישת רבא
בב. חיי' ומזוני לא תלי' בזכויות
אלא במזל
האם המוות תלוי
במזל או מעשים?
שה"ר רבה ורב הסדא
היו שנלחם צדיקים
ועשיר (הגלבים אכלו סולת)
ועשיר נפטר מוקדם (40)
וזהו לו חיים קשים (60 מקרי שטול)
ועני (בקשי' אכלו לחם שעורים)

גישת רבא
בב. חיי' ומזוני לא תלי' בזכויות
אלא במזל
האם המוות תלוי
במזל או מעשים?
רבא ורב הסדא
היו שנלחם צדיקים
ועשיר (הגלבים אכלו סולת)
ועשיר נפטר מוקדם (40)
וזהו לו חיים קשים (60 מקרי שטול)
ועני (בקשי' אכלו לחם שעורים)

גישת רבא
בב. חיי' ומזוני לא תלי' בזכויות
אלא במזל
האם המוות תלוי
במזל או מעשים?
רבא ורב הסדא
היו שנלחם צדיקים
ועשיר (הגלבים אכלו סולת)
ועשיר נפטר מוקדם (40)
וזהו לו חיים קשים (60 מקרי שטול)
ועני (בקשי' אכלו לחם שעורים)

גישת רבא
בב. חיי' ומזוני לא תלי' בזכויות
אלא במזל
האם המוות תלוי
במזל או מעשים?
רבא ורב הסדא
היו שנלחם צדיקים
ועשיר (הגלבים אכלו סולת)
ועשיר נפטר מוקדם (40)
וזהו לו חיים קשים (60 מקרי שטול)
ועני (בקשי' אכלו לחם שעורים)

חלק ב

מנהגי המשים
בהלויות
כולן אמורות יחד סוג של קנה
מקוננות
אחת אמרת וכולן עונות אחריה.
ומקביל
היו גם מספחות
(כף אל כף)

המשנה
התקיד בחול המועד
מה המשים עשות
בהלווי' בחול המועד
(ור"ח. הנוטה ופורים?)
אחרי הקבורה
כלום
לפני הקבורה
מקוננות
לא
מטפחות
בחו"מ'
ובר"ח חנוכה ופורים
כן
ר"ש
אלו שמטפחות למיטה כן

ומסיימים בדבר טוב
בעתיד לבוא
"בלע קעות לנעמי וקוסה ה' אלקים דקשה מעל כלי-קנים
ופורסת עמו; יסיר מעל כלי-הקצרץ כי ה' דבר"
(ישעיהו כה. ח.)
ר"ח
לא יהיה מוות כלל

דוגמאות לדברים
שהיו המשים אמורות
(המקוננות והמטפחות)
וי' למלא וי' לחבילא
גוד נרמא מנכא. ומטי מיא לאנטיכי
עטוף ונסו טורי. דבר רמי ובר רבבי הוא
שייז אצטלא דמלמא. לבר חורן דשלימו זוזדיה
רטיט ונפיל אמעברא. וזופמא זיף
אחנא תגרי - אצבוגי מיבדקו
מומא כי מומא. וקורעין חבוליא

ר"מ
"וחיי' יתן אל ליב"
מה שראו נתן למרים
כך יתנו לו כשימות
אם הספיד יספידו אותו
אם קבר והחזיק במטה עשו לו
דיל (הגיבה קול) בהספד - דילוגיה
דלא דיל (מי שלא מגביה עצמו)
דילוגיה (גיבוה אותו)

במרא

ר' טרפון
בב. נדב ואביהוא
שהקריבו את הדם
הדבר הטוב
ר"ם הגלילי
אביהו בן יבנם
יד משמרתו או ביטל המשמרות
כדי להקריב במקדש
הדבר הטוב
העלה את ימיהו מהבור
ראב"ע
מצדקתו

הנחומים שאמרו לר"ש
כשתמו שני בניו
עשו קל וחומר מהספדים וכי
על דמויות בת"ך שעשו רק דבר אחד טוב
על אחת כמה וכמה לגבי ר"ש
שצריך לכבדם ולהספידם
ר"ע
מאחא
גם אחר שנספג שאר עומד
כדי לא להוריד את המורל
המקור להספד
ביום ההוא יגדל המספד בירושלם
נקמסד דר' רמון בבקעת מגזון
(זכריה יב)
ומסביר התרגום שזה שם הספדיע
הדבר הטוב
הדד' רמון
הספד על אחאב שנהרג
ע"י הדודמון בר טברישון
בבנות מגזון
הספד על יאשיהו שנהרג בבקע
מגזון במלחמה עם פרעה נכח

מאמר מוסגר
שאל רבא
גם בצדקתו וגם ביאשרו ישה
הבטחה למוות משולם
ובטעיהם לא כך קרה
עונה רבה בר מריה"ח
בשניהם קרה דבר טוב
במותם
השתחרר שמת בנוכח
ומת כאדם חוששי
לא נחרב הבית בימיו
צדיקתו

ר"ח
לא לדבר לפני
שהאבל מדבר
ר"ח
לא לדבר לפני
שהאבל מדבר
מקור
"אחרי כן פתח איוב את פיה"
(ורק אח"כ כתוב)
"וען אליפז התנב"
מקור
אבחר דרמם ואשב ראש ואשפן נמלך
בגדוד כאשר אבליים נחם
וקר (שר) מרדח (אבלי) פחחים
(תשובים)
(עמוס ו)
מקור
כסן יושב בראש
("וקדשתו")
אב
ולמדים מהן לחתן
שם יושב בראש
(ל'סתן יתן פאר'
(ישעיהו סא))